

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان

نشانی: تهران: میدان فاطمی، خیابان بهرام‌مسیری، پلاک ۲۲ • تلفن گویا: ۸۸۹۲۵۴۶۷ • شماره: ۸۸۹۲۵۴۶۷

تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸

توزیع: موسسه مطبوعاتی نشر گستر امروز نوین • تلفن: ۰۹۳۸۵۲۲۱۰۱۶ • چاپ: صمیم

شتر

روزنامه

دوشنبه ۹ شهریور ۱۴۰۵ • ۱۸ ربیع‌الاول ۱۴۴۸ • ۳۱ آگوست ۲۰۲۶ • سال بیست‌وسوم • شماره ۱۲۰۵۴۶۲ • صفحه ۱
اذان ظهر تهران ۱۲:۰۵ • اذان مغرب ۱۸:۵۲ • اذان صبح فردا ۴:۰۹ • طلوع آفتاب ۵:۳۶

همزمان با فرارسیدن هفته وحدت، پویش بزرگ و کشوری «امت احمد» با هدف نمایش وحدت و همبستگی سراسری وارد فاز جدیدی شد و در راستای برنامه‌های ویژه این کمپین ملی نیروهای مردمی برای دفاع از آب و خاک ایران به تنگه هرمز اعزام شدند. عکس: تسنیم

instagram:sharghdaily1 twitter:sharghdaily youtube:sharghdaily Telegram:SharghDaily aparat:tasvirshargh www.sharghdaily.com

چرا سامانه هشدار برای سیل نیال کار نکرد؟

مهدی زارع

کار رسمی هشدار اولیه سیل در اوایل دهه ۲۰۰۰ آغاز شد که در ابتدا به سامانه‌های دستی «تماشا و هشدار» متکی بود که در آن ناظران سطح رودخانه را از برج‌ها رصد و هشدارها را از طریق میکروفن یا آژیر پخش می‌کردند. در سال ۲۰۰۸ این سامانه با شروع جمع‌آوری و انتقال خودکار داده‌های بارندگی و سطح رودخانه، گامی بزرگ در زمینه فناوری برداشت. در ۲۰۱۶ وزارت هیدرولوژی و هواشناسی خدمات پیش‌بینی و هشدار پیش‌هنگام سیل مبتنی بر جامعه را معرفی کرد. همچنین در این سال، نیال به چهارمین کشور جهان تبدیل شد که دارای سامانه ابتدایی هشدار پیش‌هنگام زلزله شد که با همکاری چین توسعه یافته بود. در سال ۲۰۱۸ دامنه این سامانه گسترش یافت و از طریق سامانه هدایت سیل ناگهانی جنوب آسیا، سیل‌های ناگهانی در شاخه‌های کوچک‌تر رودخانه را نیز شامل شد. تا سال ۲۰۲۶، زیرساخت هشدار زودهنگام نیال شامل چندین مؤلفه کلیدی است. سامانه هشدار پیش‌هنگام چندمخاطره‌ای از تشخیص، نظارت و پیش‌بینی در زمان واقعی برای ارسال هشدار به جمعیت‌های در معرض خطر استفاده می‌کند. نیال حدود ۲۰۰ آژیر-در امتداد رودخانه‌های اصلی نصب کرده بود و جوامع را به طور فعال در تلاش‌های هشدار مشارکت می‌دهد. این شبکه شامل ایستگاه‌های هواشناسی خودکار، حسگرهای سیل، واحدهای جمع‌آوری داده و دریافت داده‌های ماهواره‌ای است. هشدارها از طریق ابزارهای مختلف، از جمله پیامک، رسانه‌های اجتماعی، رادیو، تلویزیون و ایمیل منتشر شدند. یک سامانه هشدار اولیه فرامرزی چین و نیال برای نظارت بر سیل‌های ناشی از طغیان دریاچه یخچالی هیمالایا ایجاد شد که طبق گزارش‌ها در سال‌های قبل هفت هشدار موفق صادر کرده بود. با وجود این پیشرفت‌ها، این سامانه‌ها نقاط ضعف مهمی داشتند که سیل ۲۰۲۶ آنها را آشکار کرد. بسیاری از سامانه‌ها در تشخیص سیل پس از ورود به رودخانه تحت نظارت، بهتر از شناسایی خطر کوهستانی مانند فروپاشی یخچال طبیعی که باعث آن شده بود، عمل کرده بودند. در سیل آگوست ۲۰۲۶، حداقل چهار ایستگاه نظارتی توسط همان سیلی که قرار بود ردیابی کنند، از بین رفتند. سیل اوت ۲۰۲۶ در اثر یک بهمن ناگهانی و مرتفع یخی-سنگی که قبل از آن بارندگی شدید رخ نداده بود، رخ داد و پیش‌بینی آن را برای سامانه‌های موجود که به‌شدت به داده‌های هیدرولوژیکی و هواشناسی متکی بودند، تقریباً غیرممکن کرد. بنابراین ابعاد و نوع فاجعه موجب ناکارآمدی سامانه موجود هشدار پیش‌هنگام نیال شد.

تحلیل خوانی

پشت مرزهای ملیت

نظم جهانی امروز، ملت‌ها برابر فرض می‌شوند اما در واقعیت، از حقوق برابر برخوردار نیستند. ملیت برخی افراد نشانه اعتبار است و ملیت بعضی دیگر نشانه خطر. شهروند کشور قدرتمند فردی مستقل از دولت خود دیده می‌شود. از او انتظار نمی‌رود پاسخ‌گوی جنگ‌ها، مداخلات نظامی یا سیاست خارجی کشورش باشد اما فردیت شهروند ایرانی، به‌سادگی می‌تواند زیر سایه ملیتش ناپدید شود. اگر محدودیتی مشابه، صرفاً بر اساس گذرنامه، گروهی از دانشجویان یک کشور غربی را از شرکت در آزمونی بین‌المللی محروم می‌کرد، احتمالاً بحثی جدی درباره تبعیض و حق آموزش شکل می‌گرفت اما درباره ایرانیان، واکنش عمومی به‌شدت محدود است. موانع پی‌درپی زندگی ایرانیان چنان عادی شده است که هر محدودیت تازه فقط به فهرست قبلی اضافه می‌شود. ایرانی باید هزینه تحریم دولت‌های خارجی و احتیاط شرکت‌های بین‌المللی را هم‌زمان بپردازد، بی‌آنکه رنج او مسئله‌ای جهانی تلقی شود. با وجود این حق تحصیل و آموزش در بندهای حقوق بشر، زمانی معنا دارد که تابع مطلوبیت سیاسی گذرنامه‌ها نباشد. دانشجوی ایرانی باید بتواند مانند هر دانشجوی دیگری آزمون بدهد، پذیرش بگیرد، سفر کند، بازگردد یا در جایی دیگر زندگی کند. دفاع از این حق، دفاع از تنوع انیشه‌هاست. نهاد علم اگر این تفاسوت ابتدایی را نبیند، سلسله‌مراتب سیاسی جهان را بازتولید می‌کند. در آن صورت، آزمون زبان دیگر فقط دانش فرد را نمی‌سنجد؛ ابتدا گذرنامه‌اش را می‌سنجد و پیش از آنکه فرصتی برای پاسخ‌دادن پیدا کند، درباره شایستگی حضور او در جهان تصمیم می‌گیرد.

●

۱۰۰۰ سال

مجله ساینس پژوهشی منتشر کرده که طبق آن پژوهش جدید بر پایه بررسی مرجان‌های باستانی و امروزی در جزایر گالاپاگوس آمریکای جنوبی نشان می‌دهد ال‌نبوه‌های رخ‌داده در ۴۰ سال گذشته، از هر ال‌نبونی ثبت‌شده در هزار سال پیش از حدود سال ۱۸۵۰ شدیدتر بوده‌اند، یافته‌ای که شواهد دیگری از تأثیر گرمایش ناشی از فعالیت‌های انسانی بر اقلیم زمین ارائه می‌کند. در شرایط معمول، بارها، آب گرم سطح اقیانوس را از شرق به غرب می‌رانند اما زمانی که این باها ضعیف می‌شوند، آب گرم به سمت شرق و سواحل آمریکای جنوبی حرکت می‌کند و یک رویداد ال‌نبو شکل می‌گیرد.

●

۲۰۰ میلیارد دلار

۲۹ ایالت آمریکا، مت‌را با متهم کردند که داده‌های شخصی کودکان زیر ۱۳ سال را برخلاف قوانین فدرال جمع‌آوری و استفاده کرده است. چهار ایالت مدعی شدند طراحی اینستاگرام و فیس‌بوک برای ردگیر نگه‌داشتن کاربران نوجوان ساخته شده و با اضطراب، افسردگی و حتی خودکشی ارتباط پیدا کرده است. بر اساس گزارش، سقف بالقوه مجازات‌های مدنی مورد مطالبه ایالت‌ها در این پرونده به حدود ۲۰۰ میلیارد دلار می‌رسید. اما متا توانست با توافق ۱۸ میلیاردلاری این محاکمه را به پایان برساند و وعده تغییر مجموعه‌ای از عناصر اصلی تجربه نوجوانان را بدهد.

●

۹۰ درصد

سازمان ملل نسبت به تخریب حدود ۹۰ درصد خانه‌ها و زیرساخت‌های نوار غزه هشدار داده و تأکید شده است که محدودیت‌های اعمال‌شده از سوی رژیم صهیونیستی برای ورود کمک‌های بشردوستانه همچنان ادامه دارد. ارتش اسرائیل اکنون بر ۶۵ درصد از مساحت نوار غزه کنترل دارد. مشاور دفتر اطلاع‌رسانی دولتی غزه، از اختلال جدی در تأمین آب و جمع‌آوری زباله خبر داد. به گفته او بیش از هفت هزار نفر همچنان زیر آوار مفقود هستند و برای خارج‌کردن پیکرها و یافتن افراد احتمالی زنده، ورود ماشین‌آلات و تجهیزات سنگین به این منطقه ضروری است.

خارجی خوانی

تأثیر جنگ در غزه

بر جشنواره ونیز

قرار بود نشست مطبوعاتی جشنواره ونیز با حضور داوران به روال همیشه برگزار شود اما خبری از برگزاری آن نیامد و کمی بعد هم برگزارکنندگان دلیل این انشقاق را «داخل برنامه» عنوان کردند. اما گمانه‌زنی درباره دلیل این اتفاق در رسانه‌های جهان ادامه دارد. در واقع جشنواره فیلم ونیز در اقدامی غیرمعمول، افتتاحیه سنتی خود را پیش از آغاز رقابت‌ها لغو کرده است و تحلیلگران معتقدند این اقدام با هدف طفره‌رفتن از سؤالات سیاسی جنجالی که معمولان فیلم‌سازان با آن مواجه بوده‌اند، انجام شده است.

با این حال، برگزارکنندگان هشتادوسومین دوره جشنواره به نشریه دلداین درباره دلیل آن توضیحی عادی دادند. کنفرانس مطبوعاتی افتتاحیه با هیئت داوران مسابقه، رویه استاندارد در جشنواره‌های بزرگ فیلم از جمله ونیز، کن و برلین است. در جشنواره بین‌المللی فیلم برلین در ماه فوریه، کنفرانس مطبوعاتی به نقطه شروع بحث‌های سیاسی داغ در مورد جنگ اسرائیل در غزه تبدیل شد که در طول جشنواره ادامه یافت و به یک نامه سرگشاده، اعتراضات و بیانیه‌های عمومی منجر شد. این موضوع همچنین در جشنواره فیلم ونیز سال گذشته، به‌ویژه درباره فیلم «صدای هند رجب»، درباره یک دختر فلسطینی که در غزه کشته شد، به طور برجسته‌ای مطرح شد. کوثر بن‌هانیه، کارگردان این اثر، دومین جایزه برتر جشنواره را دریافت کرد و امسال هم در میثت داوران مسابقه حضور دارد. این فیلم سال گذشته پس از دریافت ۲۲ دقیقه تشویق ایستاده (که طولانی‌ترین تشویق این جشنواره محسوب می‌شود)، برنده شیر نقره‌ای شد. ریاست جشنواره امسال بر عهده مگی جیلنلار است و دانیل بلومبرگ، فرانچسکو کازتی، خاویر جیانولی، شهره‌بانو سادات و جانی تو، دیگر داوران امسال هستند. سال پیش الکساندر پین، رئیس هیئت داوران درباره غزه مورد سؤال قرار گرفت اما او از «آلبرتو باربرا»، رئیس جشنواره ونیز خواست پاسخ دهد. می‌توان توصیف کرد نشست‌های مطبوعاتی جشنواره‌های فیلم به میدان‌های مین سؤالات سیاسی تبدیل شده‌اند. حتی برخی معتقدند تعدادی از هنرمندان ترجیح می‌دهند داوری در کن، ونیز یا برلین را رد کنند تا با سیل سؤالات درباره مسائل سیاسی روبه‌رو نشوند.

امسال عدم حضور کارگردانان زن در بخش مسابقه پرسش‌برانگیز شده، به طوری که در میان ۲۱ فیلم، فقط یک زن حضور دارد. در حالی که سال قبل یک‌سوم فیلم‌ها متعلق به کارگردانان زن بود، آلبرتو باربرا از روند انتخاب دفاع کرد و گفت. فیلم‌های کمتری توسط زنان ارسال شده و آنهایی که ارسال شده‌اند، به نظر او از کیفیت کافی برخوردار نبوده‌اند. او مخالفت خود با سهمیه‌بندی جنسیتی را بیان کرد و تأکید داشت کیفیت هنری باید تنها معیار باقی بماند.

لغو نشست مطبوعاتی داوران جشنواره ونیز در حالی رخ داده که گروهی از چهره‌ها همچون راجر واترز، آتی ارنو، نویسنده برنده نوبل ادبیات و کارگردانانی چون ایزابل کویشت و ماتئو کارونه از امضانگندان نامه‌ای سرگشاده هستند که از جشنواره فیلم ونیز خواسته است «اقدامی عینی در حمایت از فلسطین» انجام دهد.

ایین نامه از سوی جمعی به نام «ونیز برای فلسطین» صادر شده و در آن خواسته شده است پرچم فلسطین در سراسر جشنواره به اهتزاز درآید تا بر حضور دو فیلم فلسطینی در بخش انتخاب رسمی جشنواره تأکید شود: فیلم «شهروند اسامه» ساخته احمد حسونه و فیلم «گفت‌وگو با دریا». همچنین به‌تازگی فیلم «نازاه»، به کارگردانی یووال آبراهام و راشل سزور (از سازندگان فیلم سرزمین دیگری نیست)، به بخش مسابقه این جشنواره اضافه شده و برای دریافت جایزه رقابت می‌کند. هشتادوسومین جشنواره بین‌المللی فیلم ونیز از ۲ تا ۱۲ سپتامبر ۲۰۲۶ (۱۱ تا ۲۱ شهریور) در ایتالیا برگزار خواهد شد. مطابق اعلام، شیر طلایی افتخاری جشنواره برای دستاورد هنری به الن برستین و جرج کلونی اعطا خواهد شد.

گزارش خوانی

داغداران میناب و نواختن

برای رسول رحمت

«روایت رحمت» برنامه‌ای بود که این چند روز در محوطه تئاتر شهر برگزار می‌شد؛ برنامه‌ای برای بزرگداشت هزارویانصدمین سال تولد حضرت محمد(ص). برنامه‌های متعدد هنری در این چند روز برگزار شد؛ از اجرای کنسرت و موسیقی چهره‌هایی همچون محمد اصفهانی و گروه‌های محلی تا نمایش آثار هنرمندان. حتی در گوشه و کنار فضای باز تئاتر شهر، خلق زنده آثار هنری و روند شکل‌گیری آثار تجسمی در برابر دید حضاران اتفاق می‌افتاد. هنرمندان مناطق مختلف کشور در «روایت رحمت» حضور پیدا کردند؛ از هنرمندان کرد تا هنرمندان جنوب کشور؛ هنرمندان مناطقی که هر جا و مکانش دلمان را می‌لرزاند. این برنامه‌ها هنری با عنوان «روایت رحمت» به پایان رسید اما چند لحظه از آن واقعا در یادها ماند. یکی از بخش‌های تأثیرگذار شب پایانی «روایت رحمت»، اجرای گروه موسیقی میناب یا آتامیس هرمزان بود؛ گروهی که اعضای آن مسیر طولانی میناب تا تهران را برای حضور در این رویداد طی کرده بودند تا مولودی «ماه برار» را به سیرستی «حسن سبحانی‌مینابی» به روی صحنه ببرند. اعضای گروه حدود ۲۵ ساعت در راه بوده‌اند و در حالی خود را به تهران رسانده‌اند که داغ فرزندانشان را در دل دارند اما برای حضور در جشن ولادت پیامبر اکرم(ص) و هفته وحدت، این مسیر را آمده بودند. «آتامیس» نام قدیم میناب بوده است. در لحظه معرفی هنرمندان این بخش، حضاران به احترام مردم هرمزان این و شهدای مدرسه میناب، اعضای گروه موسیقی میناب را ایستاده تشویق کردند.

اعضای گروه موسیقی میناب نیز هنگام اجرای خود از حضاران خواستند تا دست‌زدن و همراهی ریتما در اجرای آنان مشارکت کنند و این همراهی سبب شد حال و هوایی احساسی و پرشور شکل بگیرد. این گروه با بهره‌گیری از موسیقی نامیاهی و عناصر موسیقایی بومی میناب روی صحنه رفت. اعضای گروه حدود دهه در این حوزه فعالیت دارند. در شب پایانی مثل سه شب قبل بر تنوع فرهنگی و موسیقایی مناطق مختلف ایران تأکید شده بود و به چشم می‌آمد. در این برنامه گروه‌هایی از نقاط گوناگون کشور، روایت خود را از موسیقی و آیین‌های بومی ارائه کردند. یکی از این گروه‌ها، «سازینه» بود؛ گروهی متشکل از تعداد زیادی نوازندگان زن و مرد که با پوشش‌های محلی و فضایی برگرفته از فرهنگ اقوام مختلف کشور، با اجرایی متنوع و ریتمیک، سری موسیقایی از شمال تا جنوب ایران را روی صحنه بردند. این برنامه به پایان رسید اما این نکته مهم است که مدت‌هاست رفتن به تئاتر شهر دیگر آسان نیست. این محوطه هنری متأسفانه با لجزای شهرداری تبدیل به یک مکان غیرهنری شده است و غرفه‌های متعدد جلوی این مکان قرار دارند و امکان دسترسی به آن در حالت عادی به‌سختی ممکن است و باید از میان دود و بوی غذا گذشت. بلایی که شهرداری این منطقه توانسته بر سر ساختمان تئاتر شهر بیورد، حیرت‌انگیز است. در این چند شب، میهمانان و مسئولان متعددی، از وزیر امور خارجه و وزیر فرهنگ حضور داشتند اما احتمالاً هیچ‌کدامشان این صحنه‌های عجیب را ندیدند.

هنر خوانی

مریم سعیدپور برنده بخش

هنرهای زیبای عکاسی شد

عکس «آغوش دردناک» مریم سعیدپور به مرحله نهایی جایزه بین‌المللی عکاسی رسیده و این عکاس به‌عنوان برنده بخش حرفه‌ای «هنرهای زیبا» در جوایز بین‌المللی عکاسی ۲۰۲۶ انتخاب شده است. با این انتخاب، سعیدپور عنوان «عکاس هنرهای زیبای سال» را در بخش حرفه‌ای این رقابت به دست آورده و به مرحله نهایی انتخاب «عکاس بین‌المللی سال» راه یافته است. برنده جایزه اصلی روز ۱۹ مهر ۱۴۰۵ در آتن معرفی می‌شود. مریم سعیدپور یکی از ۱۱ برنده شاخه‌های حرفه‌ای این دوره است. هر یک از برندگان در این مرحله هزار دلار دریافت می‌کنند و برای کسب عنوان نهایی «عکاس بین‌المللی سال» و جایزه ۱۰ هزار دلار از آن رقابت خواهند کرد. جایزه بین‌المللی عکاسی یا «IPA» رقابتی سالانه برای عکاسان حرفه‌ای، آماتور و دانشجویان از کشورهای مختلف است.